

Ympäristöterveysjaoston talouden vakauttamisohjelma

Ympäristöterveysjaosto 04.05.2026
307/02.02.00/2026

Valmistelu ja lisätiedot
Kaupungin I eläinlääkäri-hygieenikko Tiina Tiainen
talousasiantuntija Riku Muurinen
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Porvoon kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa, että kaupunki valmistelelee keväällä 2026 talouden vakauttamisohjelman heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Kaupunginhallitus päätti vakauttamisohjelman valmistelun käynnistämisestä kokouksessaan 2.2.2026 § 27.

Heikko taloustilanne haastaa kuntatalouksia Suomessa. Porvoon kaupunginkin talous tulee heikkenemään merkittävästi lähivuosina yhteisöveron tuoton heikentymisen myötä, ellei käyttötalousmenoja saada sopeutettua. Kaupungin talouden arvioidaan painuvan selvästi alijäämäiseksi vuosina 2027–2028, ja myös tämän jälkeen näkymät ovat haastavat. Yhteisöveron tuotto painuu selvästi viime vuosia alhaisemmalle tasolle ainakin muutamaksi vuodeksi, eikä sen tuoton pidemmän aikavälin kehitystä ole mahdollista kovin luotettavasti ennakoita. Myös valtionosuuksien kehitykseen liittyy riskejä, ja on todennäköistä, että valtionosuusuudistuksen toteutuminen voisi entisestään heikentää kaupungin taloudellista asemaa.

Kaupungin kokonaismenot ovat noin 266 miljoonaa euroa (TA2026), kaupunkikehityksen toimialan menot ovat noin 33 miljoonaa euroa, josta 27,5 miljoonaa euroa on kaupunkikehityslautakunnan menoja ja 5,5 miljoonaa euroa lupa- ja valvontalautakunnan menoja. Kaupungin tuotot ovat noin 84 miljoonaa euroa (TA2026), kaupunkikehityksen toimialan tuotot noin 18,5 miljoonaa euroa, josta kaupunkikehityslautakunnan osuus on 15,8 miljoonaa euroa. Lupa- ja valvontalautakunnan tuotot ovat noin 2,7 miljoonaa euroa.

Kun talous on tasapainossa ja kestävällä pohjalla, pysyvät velkaantumisen ja verotus kohtuullisella tasolla. Tämä mahdollistaa kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja kaupungin elinvoiman jatkuvan ja kestäväen kehittämisen ja investoinnit kaupungin kärkihankkeisiin silloinkin, kun yhteisöveron tuotto alenee merkittävästi.

Kaupunginhallituksen asettamat linjaukset vakauttamisohjelman laadinnalle:

Kaupunginhallituksen päätöksen 2.2.2026 § 27, mukaan talouden vakauttamisohjelman laadinnan lähtökohtana toimivat seuraavat linjaukset:

1. Vähennämme riippuvuutta yhteisöveron vaihteluista niin, että kaupungin talous on tasapainossa yhteisöveron eri suhdannetilanteissa. Vakauttamisohjelman toimenpiteet valmistellaan siten, että kaupungin talous on

valtuustokauden aikana tasapainossa, eli vuosien 2025–2029 kumulatiivinen tulos on 0 tai ylijäämäinen (ilman kertaluonteisia eriä).

2. Valtuustokauden lopussa toimintakate asukasta kohden on selvästi lähempänä C21-kaupunkien keskiarvoa. Tavoite on, että valtuustokauden lopussa ollaan enintään 250 € yli C21-kaupunkien keskiarvon (nykytaso 500 euroa yli keskiarvon).
3. Vakauttamisohjelma koskee kaikkia kaupungin toimialoja sekä liikelaitoksia. Ensisijaisesti haetaan rakenteellisia ratkaisuja ja tuottavuustoimenpiteitä, jotka tuovat pysyviä menosäästöjä ja heikentävät kaupungin tuottamien palveluiden laatua mahdollisimman vähän. Palvelujen tasoa voidaan karsia lakisääteisen ylittävältä osalta.
4. Taloutta tasapainotetaan laajaa keinovalikoimaa hyödyntäen: toimintamenoja karsitaan, investointeja priorisoidaan ja niiden ajoitusta tarkennetaan ja toimintatuottoja pyritään kasvattamaan mm. kertaluonteisia käyttöomaisuuden myyntejä toteuttamalla. Näillä toimenpiteillä pyritään lähtökohtaisesti siihen, että kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteja ei tarvitsisi korottaa.
5. Investointeja priorisoidaan ja jaksotetaan siten, että lainakanta säilyy kuntien keskiarvon alapuolella valtuustokauden loppuun asti.
6. Henkilöstömenoja pyritään alentamaan suunnittelemalla työn tekemisen tapoja uudelleen ja hyödyntämällä vaihtuvuutta ja eläköitymisiä. Samalla tarkastellaan vuonna 2023 voimaan tulleen organisaation toimivuutta ja tehdään tarvittaessa siihen muutoksia.
7. Ohjelma viedään valtuuston päätettäväksi kesäkuussa 2026, jonka jälkeen vuoden 2027 talousarviokehys annetaan hyväksytyin ohjelman mukaisesti. Lautakuntien ja johtokuntien tulee hyväksyä omat esityksensä vakauttamisohjelman toimenpiteistä 30.4.2026 mennessä.
8. Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että ohjelmassa tavoitellaan tämän hetken arvion mukaan vähintään 8 miljoonan euron tasapainottamistoimia toimialojen käyttötaloudesta, mikä vastaa noin 3 prosenttia kaupungin kokonaismenoista. Ohjelman valmistelussa huomioidaan kevään aikana tulevat uudet ennusteet, jotka saattavat muuttaa tavoitetasoa.

9. Valmistelussa kuullaan henkilöstöä, vaikuttamistoimielimiä, kaupungin asukkaita ja muita sidosryhmiä.

Kaupunkikehityksen toimialalle asetettu vakauttamistarve

Kaupunkikehityksen toimialalle asetettu vakauttamistarve on yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Toimialan vakauttamisohjelmaa on valmisteltu osana kaupungin talouden tasapainottamista siten, että valmistelussa on huomioitu toimialan toiminnalliset erityispiirteet, sekä kaupunginhallituksen 2.2.2026 § 27 tekemässä päätöksessä asetetut linjaukset. Vakauttamisohjelman valmistelussa on tarkasteltu toiminnan rakenteita, kustannuskehitystä ja säästömahdollisuuksia siten, että asetettuun vakauttamissummaan voidaan realistisesti päästä. Toimialan valmisteleva vakauttamisohjelma on nyt kokonaisuudeltaan noin 2,1 miljoonaa euroa.

Ympäristöterveysjaoston vakauttamisohjelma

Ympäristöterveysjaoston osuus toimialan vakauttamisohjelmasta on noin 54 tuhatta euroa.

Toimenpiteet jäsentyvät kahteen kokonaisuuteen:

- ostopalveluiden karsiminen
- taksan tarkistaminen

Liitteet:

Vakauttamisohjelma

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää lähettää jaoston vakauttamisohjelman lupa- ja valvontalautakunnalle sekä eteenpäin kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle päätettäväksi.

Pykälä tarkastetaan heti.